

TRYS TUZINAI RYŠKIAUSIU SANTYKIŲ STUDIJINIS ANKETOS REZULTATUOSE

Detalus Antrojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso studijinis anketos duomenys buvo atspausdinti *Aiduose*¹. Ten paskelbti rezultatai parodyti procentais, paskui padalinti pagal lytį, gyvenamąjį kraštą ir studijų šaką. Šis pranešimas nekartos tos medžiagos, bet bandys patiekti porą tuzinų ryškiausių santykių, atrinkti patikrinus keturiasdešimt dviejų klausimų koreliacijas. Koreliacija yra statistinis metodas, galintis pamatuoti esamo santykio artumą ar stiprumą. Visi parinkti duomenys turi maždaug vieną galimybę iš tikrųjų, kad pastebimas santykis yra grynai atsitiktinis. Iš tikro, apsisotą tik ties domėsnomis koreliacijom, kurios buvo 30 ar dar didesnės. Iš jų ir susidarė tie trejetas tuzinų santykių, kurie paėiliui ir bus paliesti.

Dalyvavimas jaunimo subvimuose glaudžiai rišasi su dalyvavimu kituose lietuviškos visuomenės parengimuose, buvimu lietuviškose organizacijų valdybose, ir lituanistinis mokyklos lankymu. Dalyvavimas bendriniuose lietuviškuose parengimuose taipgi eina ranka rankon su dalyvavimu lietuviškose organizacijų valdybose, lietuviškos spaudos skaitymu, pasimatymais su lietuvių jaunimu, lietuvių draugų turėjimu ir nusiteikimu su savo vaikais kalbėti lietuviškai. Ten, kur yra lietuviškos radijo valandėlės, randamos ir lituanistinis mokyklos. Tie, kurie atidžiai skaito periodinį lietuvišką spaudą, taipgi skaito lietuviškas knygas, link naudoti lietuvių kalbomis giamai temai —straipsniui parašyti bei lietuviškai kalbėti savo bendraamžį grupėje. Skaitantieji lietuvišką spaudą taipgi pasišov su savo vaikais kalbėti lietuviškai.

Lietuviškos knygos skaitymas siejasi su polinkiu naudoti lietuvių kalbą straipsnio rašyme, su lietuvių kalbos vartojimu bendraamžį grupėje bei su lietuviškų knygų pirkimu. Kas knygą perka, ji ir skaitys. Atrodytų, kad noras knygą skaityti veda knygą krautuv. Kas pasakytą, nereiškia, kad, jei kas jaunuoliui knygą nupirks ar padovanos, jis jį mielai skaitys. Lietuvišk

---

¹ R. Kriaušėnas, *Pasaulio Lietuvių Jaunimo II Kongreso studijinis anketos duomenys*, žr. *Aidai*, 1973, 193-198 psl.

knyg pirkimas taipgi turi stipr ryš su lietuvi kalbos vartojimu bendraamžiu grup je. Ten, kur yra lituanistin mokykla, ten ji ir lankoma, ia savaime suprantamas santykis. Taipgi, mokyklos lankymas žadina nusiteikim su savo vaikais lietuviškai kalb ti. Tie, kurie su savo bendraamžiais kalba lietuviškai, tiems ir straipsnio parašymas lietuviškai yra patrauklesnis. Tie jaunuoliai, kurie dažnai sueina su lietuvi jaunimu, iš j tarpo ir draugus pasirenka. Palaik glaudžius ryšius su lietuvi jaunimu pasisako, kad nor t savo vestuves tur ti lietuviškomis apeigomis. Jie taipgi nor t su savo vaikais kalb ti lietuviškai ir juos lietuviais užauginti.

Religijos svarba tuokiantis (t.y. sužad tinio religija) stipriai siejasi su sužad tinio tautyb s svarba bei reguliariu bažny ios lankymu. Stumiantis toliau — sužad tinio tautyb s svarba tuokiantis rišasi su noru, kad vestuvi apeigos b t lietuviškos. Norintieji vestuvi lietuviškomis apeigomis yra taipgi apsisprend vaikams duoti lietuviškai rašom krikš ionišk vard , su jais kalb ti lietuviškai ir juos lietuviais užauginti. Krikš ioniško bei lietuviškai rašomo vardo parinkimas siejasi su pasiryžimu su savo vaikais lietuviškai kalb ti ir juos lietuviais auginti. Tie, kurie vaikus pasišov lietuviais auginti, tuo pa iu pasiryž ir lietuviškai su jais kalb ti. Pamin tinas stiprus ryšis tarp tik jimo Dievu ir bažny ios lankymo.

Tik kurie r ko marijuan , pasisako, kad jos naudojimas b t legalizuotas. Jaunuoliai, kurie dalinasi tomis pat vertyb mis su savo t vais, su jais randa bendr kalb .

Tiems, kurie jau pasimet šiuose raizginiuose, nor iau dabar patiekti tipišk anketos jaunuolio veid . Bus perb gta per visus 67 klausimus, charekterizacijai parenkant tik aukš iausi procent koncentracij .

Tas tipišk as jaunuolis yra mergina. Ji yra apie devyniolikos met , netek jusi, gyvena Jungtin se Amerikos Valstijose. K tik baigusi gimnazij ir bepradedanti griežt j moksl studijas, nors ir domisi socialiniais mokslais. Ji priklauso gyvenamojo krašto ir lietuvi jaunimo organizacijoms, bet nepriklauso krašto ar lietuvi nei politin ms nei profesin ms organizacijoms. Be abejo, nebaigus studij , nepriklausymas profesin ms organizacijoms yra labai suprantamas.

Pereitais (1971) metais ji tris ar keturis kartus dalyvavo lietuviškojo jaunimo susib rime — gal stovykloje, ar suvažiavime, ar kursuose, o gal susirinkime ar sueigoje. Tiek pat kart ji lank si bendriniuose lietuviškosios visuomen s parengimuose — kaip tai koncerte, parodoje, susirinkime. ia pamin tinas jos dalyvavimas Vasario Šešioliktosios min jime. Pereitais metais jai teko

eiti lietuviškos organizacijos valdybom Grei iausia ia b ta jaunimo organizacijos, bet anketos daviniai to klausimo negali atsakyti.

Jos gyvenamoje vietov je yra lietuviška radijo valand l , bet ji jos retai klausosi. Kiek dažniau ji klausosi lietuviškos muzikos, be abejo, iš plokšteli . Ji skaito apie tris perijodinius leidinius, ta iau met b gyje ji nenupirko n vienos lietuviškos knygos. N vienos knygos ji n neperskait . Met b gyje yra davusi pinigū auk lietuviškiems reikalams. Jos gyvenamoje vietov je yra ir lituanistin mokykla, kuri ji lank apie aštuonerius metus. Taciau, jei b t paprašyta parašyti straipsn savo m giamiausia tema, jai b t lengviau j parašyti angl kalba. Nenuostabu, nes ji savo bendraamži grup je dažniausiai kalba angliškai. Nors jos pasimatym su kitatau iais t vai nekreipia d mesio, jos pasimatymai ar su jimai b na daugiausia su lietuvišku jaunimu. Iš trijų jos draugi ar draug su kuriom (kuriais) daugiausia laiko praleidžia, visi trys yra lietuviai — lietuvaits .

Tuokiantis sužad tinio religija ir tautyb bus svarbus reikalas. Nelabai svarbi sužad tinio sociolin -ekonomin pad tis. Nor t , kad jos vestuv s b t atliktos lietuviškomis apeigomis. Taipgi nor t kad ir jos vaik krikšto apeigos b t atliktos lietuviškai. Renkant vaikui vard , parinkt tautin . Ji nor t , kad jos vaikai b t tiek pat lietuviai kiek ir gyvenamojo krašto tautyb s. Galvojanti tur ti vien ar du vaikus. Su savo vaikais kalb sianti tiek lietuviškai tiek angliškai. Už penkeri met galvoja gyvensianti kaip pasitaikys — neb tinai tarp lietuvi ar toli nuo j . Ekonomiška sitaisius, didžiausi atliekamo laiko dal skirt visuomeniniam veikimui; kiek mažiau laiko nukreipt savo šeimai ir gimin ms. Nežinoma, kiek visuomeninio veikimo energijos tekt lietuviškam reikalui. Tas klausimas anketoje neliestas.

Religijos plotm je, tiki Diev ir reguliariai eina bažny ion. Jos gyvenamoje vietov je yra lietuviška parapija ir ji jai priklauso. Pripaž sta laisv vedusiems skirtis, jeigu kartu n ra laimingi.

Paklausus apie vaist naudojim nemediciniškiems reikalams, m s anketos mergina pasisako, kad paž sta asmen , vartojan i marijuan , bet pati niekada n ra jos r kiusi. Nepaž sta asmen , vartojan i amfetaminus ar heroin . Pati n ra vartojusi nei musi LSD. Pasisako prieš marijunos legalizavim .

Dabar pažvelkime jos pad t savo šeimoje. Jos nuomone, jos aukl jimas šeimoje jai buvo visapusiškai priimtinas. Jos ir t v vertyb s bei idealai tiek pat dažnai sutampa kaip ir nesutampa. Dažnai ji randanti bendr kalb su t vais. T vams esant

su savo lietuviais draugais, su jais kalba lietuviškai. Jos steb jimu, vietiniai krašto gyventojai ateivius laiko sau lygiais.

Jos politiniai nusistatymai dar nesusiformav , bet linkstanti liberalias paži ras. Lietuvi politin veikla jos nedomina. Paskutiniuose krašto rinkimuose nedalyvavo, nes dar buvo nepilnamet . Jos galvoju, išėivijos pastangos Lietuvos nepriklausomybei atgauti šiek tiek kreipia tarptautini vyki raid palankia kryptimi. Ta iau, jos nuomone, galimyb s Lietuvai nepriklausomyb atgauti nepasikeit per paskutinius dešimt met . Lietuvai tapus nepriklausoma, j tik aplankyt .

Galop, m s statistin mergina, atsakydama ši studijin anket , netur jo joki sunkum su lietuvi kalba. Jai taipgi bus dom s šios anketos bendri rezultatai.

Šiuo pranešimu buvo pažvelgta eil ryškesni santyki studijin s anketos rezultatuose. Jie išryškino tautini , visuomenini ir religini tak išsišakojim . Antroje pranešimo dalyje bandyta sulipdyti statistini skai i apspr st jaunuolio charakteristik .

R. K r i a u s i n a s